

REDZĒJUMS

„Naudiņa mīl, ka to pačubina”

Daina Tāfelberga,
tālr. 63350563,
daina.tafelberga
@kurzemnieks.lv

Turpmākās nedēļas droši vien pavadīsim (attālināti, tomēr ikvienam plašsaziņas līdzekļu lietotājam jūtami) spraiģās diskusijās, kā sadalīt valsts naudu. Nākamā gada budžets valdībā jau apstiprināts un ar finanšu ministres Danas Reiznieces-Ozolas svētību iesniegts vētīšanai Saeimā. Nogatavināšanā

„Tās summas ir gauži mazas, salīdzinot ar saņiem par ekonomiski stipru valsti un visādā ziņā veselīgu sabiedrību.”

iesaisītīte gan teikušies, ka iepriekš viss rūpīgi apdomāts, tāpēc vētīšanai vajadzētu ritēt raiti (tas nav sinonīms vārdam *spraigi*). Un diez vai tam būtu jānotiek kā viņreiz, kad gala lēmums tika pieņemts dziļā naktī, kaut spilgti apgaismotā telpā.

Pieredze rāda, ka budžets nav joka lieta. Turklāt ir teiciens: „Naudiņa mīl, ka viņu pačubina.” Bet arī tas nav tik vienkārši kā tad, ja kāds tāpat vien sadomā žūksnīti no vienas sava maka sadaļas pārkrāmēt citā. Jāpiebilst, ka mūsdienās reti kurš tā čubinās ar naudu: vai nu tā

ir bankas kartē, vai arī tās nemaz nav ne makā, ne bankā. Valsts naudu dalot, ikvienam jāpierāda, cik un kādiem nolūkiem vajadzīgs, uzrodas lobiji, ambīcijas. Kā saka, puņķi un asaras pa gaisu par spīti Saeimas inteligentajai videi.

Jaunais budžets salīdzinājumā ar pašreizējo paredz, ka nākamgad ienākumi palielināsies par 725 miljoniem, izdevumi – par 625 miljoniem eiro. Nosacītā maciņa biežākās sadaļas saucas Veselības ministrija un Aizsardzības ministrija jeb nacionālās drošības stiprināšana. Vēl prioritāšu augšgalā ir izglītība, sociālās programmas un satiksmes infrastruktūra. Patīkami apzināties, ka valsts tā izrāda uzmanību jomām, kas svarīgas tautai. Bet tās iezīmētās, Nacionālās trīspusējās padomes sēdē apstiprinātās un pašas finanšu valdnieces svētītās summas ir gauži mazas, salīdzinot ar saņiem par ekonomiski stipru valsti un visādā ziņā veselīgu sabiedrību. Tāpēc nojaušams, ka diskusijas būs karstas. Liela plēšanās būšot par finansējumu veselības aprūpei, kurai budžeta projektā jau tā atvēlēts visvairāk papildu naudas. Šai nozarei pirmoreiz atjaunotās Latvijas vēsturē budžets pārsniegs miljardu eiro. Bet tik un tā nepietiks, jo nav iekļauti jauni izdevumi, kas iecerēti nākamgad. Līdzīgas nianse ar lielākiem vai mazākiem cipariem ir citās sadaļās. Tad nu vērosim teorētisko čubināšanos ap naudu.

MANUPRĀT

Reformas ideja ir laba

Latvijā izglītībā 20 gadus nav bijis tāda perioda, kad pedagogi varētu mierīgu prātu darīt darbu, turpināt iesākto, saprast, uz ko tiekies, un būt droši par savu un skolēnu nākotni. Nemitīga pārmaiņu ieviešana ir viens no ministrijas uzdevumiem. Darīt pa jaunam un mēģināt citādi, lai būtu labāk. Atkal sāka viena no kārtējām reformām. Kā visām pārmaiņām, arī šoreiz pa priekšu iet skanīgs sauklis: kompetenču pieeja mācību saturam. Tas nozīmē, ka uzmanības centrā būs katra skolēna izaugsme un mācības tiks orientētas uz rezultātu. Tātad skolotājam un arī pašam audzēknim būs svarīgi ik brīdī saprast, kā konkrētā stunda skolēnam noderējusi. Šī reforma mani uzrunā, jo šķiet, ka bērnam vislabāk ir mācīties to, kas viņam dzīvē noder. Bet maniem kādreizējiem amata brāļiem un māsām pedagogiem kārtējoreiz būs jāsaņemamas un atkal jāmacās strādāt pa jaunam. Tas labi. Mācīšanās palīdz ilgāk noturēties jaunībā. Saturieties!

Jolanta Hercenberga, tālr. 63350565,
jolahantah99@gmail.com

FOTOKOMENTĀRS

Baudi dabu!
Jauns atpūtas
piedāvājums
Skrundā netālu no
dzelzceļa.

Dainas
Tāfelbergas
teksts un foto

IEPRIECA

Pārsteigums pie Melnās kolkas

Kurzemnieka lasītājs Jānis atsūtījis fotogrāfiju, kurā redzams, ka gadiem ne pārāk pievilcīgā vieta Kuldīgā pie Melnās kolkas pārvērtusies līdz nepazīšanai. Iekārtota vieta, kur Ventas stāvkrastā brīdi atvilkt elpu: betona puķupodos iestādīti augi, uztaisīti koka soliņi un atkritumu urna. Redakcija centās noskaidrot, kurš šo labo darbu paveicis. Dažs bija manījies rosāties kādu kungu ar kundzi.

Ciemojoties pie kuldīdzniekiem Taņas un Ilmāra Beieriem sarunā par ābolu receptēm, *Kurzemnieks* nejauši uzzināja, ka atpūtas stūrīti iekārtojuši viņi. Tas bijis projekts konkursā *Darīsim paši*. Beieri dzīvo turpat blakus, novērojuši, ka skaistajā vietā pie upes daudzi izmet atkritumus, pat mēbeles, un nav varējuši ar to samierināties.

LASĪTĀJI SATRAUKTI

Siena iegāžas kaimiņu pagalmā

Kuldīdznieki Liesma Lagzdiņa un Kārlis Zaķis, kuri dzīvo Virkas ielā 4, jau labu laiku satraukušies, ka pirms gadiem desmit nodegušās mājas siena kaimiņu pagalmā var sabrukt. 2. oktobrī tas arī noticis.

„Visu laiku, lai gan izskatījās bīstama, siena tomēr turējās. Vairākas reizes pašvaldība solīja kaut ko darīt. Pusstundu pirms sabrukšanas tur spēlējās mani mazbērni, kaimiņš plāva zāli. Labi, ka neviens necieta. Tajā pašā dienā gājām uz domi, rakstījām iesniegumu, jo nu jau pagalmā izskatās pēc izgāztuves. No *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* (KKP) viena dāma atnāca, apsoliņa, ka visu savāks, bet vēl šodien, 11. oktobrī, nekas netiek darīts,” satraukusies Liesma.

KKP skaidro, ka ēka ir kopīpašums un notikums esot pārāk senens, lai uzreiz konkrēti rīkotos. Uzņēmums pašlaik sazinoties ar pašvaldību un

Pusnodegušās mājas sienas gruvešus, kas iegruva kaimiņu pagalmā Virkas ielā 4, tuvākajās dienās novāks *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* darbinieki, tā sola dome.

īpašniekiem, rēķinot, cik var maksāt sienas novākšana un kurš par to maksās. Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfrīdsons apstiprināja, ka viss ir procesā: „Ēka tiešām ir kopīpašums, pašvaldībai tur bija viens vai divi dzīvokļi. KKP uzdots gruvešus novākt. Tuvākajās dienās tas tiks sākts.”

Inguna Spulniece, Lāsmas Reimanes foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kuras, jūsuprāt, mūsdienās ir labas, pieprasītas profesijas?

Žanna Gerasimuka, pārdevēja: – Kuldīgā lielas perspektīvas strādāt nav – algas mazas vai nemaksā vispār, tādēļ daudzi brauc uz ārzemēm, un tur profesijai nav īpašas nozīmes. Ja grib labu darbu darīt šeit, var studēt ekonomistos, arhitektos. Profesijas, kurās Kuldīgā var dabūt darbu bez specifiskas izglītības, ir pārdevējas, pavāri.

Baiba Rubule, pavāre: – Nav ne jausmas, kādu profesiju tagad jaunietim būtu labi izvēlēties. Es esmu pavāre, un man šķiet, ka tā ir ļoti laba izvēle. Darbs vienmēr ir. Jauniešiem jāizvēlas tāda profesija, kāda pašiem patīk. Lielpilsētās darbu var atrast gandrīz visās, mazpilsētās grūtāk.

Kristīne Lešinska, veikala pārzine: – Smags jautājums. Ēdināšana un nozares, kas saistītas ar elektroniku, jo tajās ir vislielākā iespēja dabūt darbu un saņemt normālu atalgojumu. Var arī skaistumkopšanā. Šīs profesijas vienmēr būs vajadzīgas.

Dita Brūvere, studente: – Es Kuldīgas tehnikumā mācos par tūrisma informācijas konsultanti. Man ļoti patīk ceļot, runāt ar cilvēkiem. Tā man šķiet ļoti laba profesija, kurā pēc skolas beigšanas noteikti varēšu dabūt darbu un pelnīt.

Klāvs Kannenbergs, mācās: – Izvēlējos mācīties par mēbeļu dizaina speciālistu un esmu pārliecināts, ka tā ir ļoti laba profesija. Mācīties ir interesanti, zināšanas pašam arī noder, un pēc skolas noteikti darbu var atrast. Tā ir cilvēkiem vajadzīga profesija. Pagājušogad mācījies par automehāniķi, bet tas man nepatika.

Alberts Janbergs, pensionārs: – Visu mūžu esmu nostrādājis par elektriķi un uzskatu, ka tā ir laba profesija. Var arī izvēlēties celtnieka amatu, jo tas ir vispusīgs. Vienmēr būs darbs, arī pašam noderēs, kad mājās vajadzēs kaut ko salabot.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

Stāsti kopā ar aktrisi

Kuldīgas vecajā rātsnamā tiek dibināta jauna tradīcija – turpmāk pirmdienas vakaros novada ļaudis aicināti vakarēt kopā ar Nacionālā teātra aktrisi Zani Jančevsku: stāstīt stāstus par dzimtas vai apkāmes pagātni, kopā uzdziedāt.

„Ir doma katru pirmdienas vakaru pulcēt cilvēkus no Kuldīgas un pagastiem, lai mācītos Kurzemes etnogrāfiskās dziesmas un klausītos nostāstus, kas katrā dzimtā noteikti saglabājušies,” skaidro Zane. „Vecuma ierobežojuma nav, pasākums bez maksas. Tā būs kā vakarēšana. Mēs varētu muzicēt un varbūt ar laiku to kaut kur parādīt.

Vēl aizvien daudzās ģimenēs ir apslēptas vērtības, kas aizmirstas vai arī vairs netiek par tādām uzskatītas. Mūsu kultūrtelpā ienāk daudz ietekmju no ārpuses, kas mūsu tautai nav raksturīgas un varbūt nav vajadzīgas. Ceru, ka pagastos ir daudz kas, ko vērts celt saulītē: nostāsti par dzimtām, apdzīvotām vietām utt.” Zane spēlēs kokli un cer, ka ar laiku pievienosies vēl kāds muzikants: „Noteicošā loma nebūs muzicēšanas kvalitātei, bet gan kopābūšanai.”

Kuldīga izvēlēta tāpēc, ka Zanes mammas dzimta nāk no Ēdoles pagasta, kur tās saknes iesniedzas vairākos gadsimtos.

Iveta Grīniņa
Zanes Jančevskas
arhīva foto

Pirmā tikšanās
16. oktobrī
18.00 Kuldīgas
vecajā
rātsnamā.

Zane Jančevska jau 30 gadus ir aktrise, bet Latvijas Mūzikas akadēmijā apgūst etnomuzikoloģiju, tāpēc uzsvēr, ka būtiska ir mutvārdu mantojuma saikne ar muzikālo. Attēlā – Zane ar ģimenes mīluli Midagoru.

Aizkļauvējušies līdz Eiropai

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT) 5. oktobrī ierosinājusi lietu – SIA *Bauskas Dzīve* pret Latviju. Tas darīts pēc reģionālā laikraksta *Bauskas Dzīve* izdevēja sūdzības par Latvijas rīcību, ļaujot pašvaldībām izdot savus laikrakstus, kuri imitē neatkarīgu presi.

Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. pants uzliek valstīm pienākumu neiejaukties vārda brīvībā. Valstij jāatturas no jebkādam darbībām, kas nivelē mediju lomu demokrātiskā sabiedrībā vai mazina mediju viedokļu daudzveidību.

SIA *Bauskas Dzīve* Administratīvajā tiesā vērsās pret Iecavas novada domi, prasot aizliegt pašvaldības finansētā laikraksta *Iecavas Ziņas* izdošanu un reklāmu publicēšanu, kā arī prasīja atlīdzināt zaudējumus. *Iecavas Ziņas* saturiski un stilistiski atgādina neatkarīgu laikrakstu, bet būtībā ir pilnībā pakļauts Iecavas novada domei, pamatā tiek finansēts no pašvaldības budžeta, un tas dod negodīgas priekšrocības piesaistīt reklāmu zem tirgus cenas.

Administratīvā rajona tiesa 2016. gada 17. oktobrī atteicās lietu ierosināt. Izdevējs šo lēmumu pārsūdzēja Augstākajā tiesā (AT), kura nolēma, ka SIA *Bauskas Dzīve* drīkst tiesas ceļā prasīt aizliegt reklāmu un atlīdzināt zaudējumus. Šajā daļā Administratīvā rajona tiesa lietu ir izskatījusi, spriedums tiks paziņots 2. novembrī. Attiecībā uz pārējo sūdzību AT norādīja, ka *Bauskas Dzīvei* nav tiesību tiesas ceļā prasīt, lai pašvaldība savu laikrakstu neizdod. AT lēmuma pamatā bija atziņa, ka pašvaldības tiesības tādu izdot izriet no Satversmē nostiprinātajām tiesībām uz vārda un izteiksmes brīvību. Tā kā šajā daļā AT lēmums bija galīgs, 28. jūlijā SIA *Bauskas Dzīve* iesniedza sūdzību ECT par tiesas noraidītajiem jautājumiem.

Bauskas Dzīvi šajā lietā pārstāv advokātu birojs *Sorainen*, kurš juridisko palīdzību sniedz *pro bono* (bez maksas). Advokāts Andris Tauriņš AT secinājumu par pašvaldības tiesībām izdot savu laikrakstu uzskata par nepamatotiem: „Valsts pārvaldei, tai skaitā pašvaldībām, nepiemīt cilvēktiesības. Tādējādi arī preses brīvības principu nevar attiecināt uz pašvaldības tiesībām. Pamatojoties publisko tiesību principā „aizliegts ir viss, kas nav atļauts”, pašvaldībām nav tiesību izdot maksas izdevumus ar tādu saturu, kas neattiecas uz pašvaldības funkciju izpildi.”

Daiga Bitinieca

Par algu vienlīdzību bērnodārzos

Visus pirmsskolas pedagogus finansēt no valsts – šādu ierosmi portālā *Mana balss* iesniegusi Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (LIZDA), kas aicina iedzīvotājus to atbalstīt.

Parakstīti tiek vākti, lai mazinātu atalgojuma nevienlīdzību, kas atstāj negatīvas sekas uz kopīgo noskaņojumu bērnodārzos.

Par to nupat spriests arī izglītības darbinieku Kuldīgas starpnovadu arodbiedrības padomes un valdes sanāksmē. Kā skaidro organizācijas priekšsēde Aiga Šēnberga, pirmsskolas pedagogiem, kuri strādā ar pašiem mazākajiem bērniem (no pusotra līdz četriem gadiem), algu maksā pašvaldības. Diemžēl finansiālās iespējas katrai atšķiras, un vairumā pašvaldību šiem pedagogiem

Parakstīties var šeit:
www.manabalss.lv.

- Iniciatīva *Novērst diskrimināciju pirmsskolas izglītības pedagogu nodarbinātībā*.
- Jau parakstījuši 3499, vēl jāsavāc 6501.

netiek nodrošināta pilna slodze, arī maksa ir mazāka nekā tiem pedagogiem, kuri tiek finansēti no valsts. Ja līdzšinējā sistēma saglabāsies, nevienlīdzība tikai pieaugs, jo gaidāms, ka no valsts budžeta finansēto pedagogu alga turpmāk pakāpeniski augs, bet pašvaldību maksātā alga, visticamāk, būtiski nemainīsies. Tāpēc A.Šēnberga ļoti cer uz sabiedrības atbalstu, jo ar arodbiedrības locekļu parakstiem vien nepietiks.

Maija Jankovska

Sapulce Kabilē

18. oktobrī 14.00 Kabilēs iedzīvotāju sapulcē kultūras namā *Sencis* ikviens aicināts izteikties par sasāpējušo. Piedalīsies Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa un citi pārstāvji.

Lūst vai plīst

18. oktobrī 17.00 Kuldīgas biznesa inkubators Pilsētas laukumā 4 (3. stāvā) rīko pasākumu *Lūst vai plīst*. Šoreiz par dizaina zīmolu *Piparmētra* (kartītes, plānotāji, plakāti) stāstīs uzņēmuma pārstāves Līga Rīga un Rebeka Geslere.

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Iebrauc baļķos un stāvošā mašīnā

4. oktobris. 1966. gadā dzimis vīrietis Kuldīgā pa Ventspils ielu ar velosipēdu brauca iereibis (0,67 promiles). Uzrakstīts protokols.

5. oktobris. 7.00 Rendā 1998. gadā dzimis vīrietis ar auto *Mazda 323* uzbrauca baļķiem, kas izbiruši uz brauktuves, cilvēki nav cietuši. Sākta administratīvā lietvedība.

6. oktobris. Kuldīgā, Raiņa ielā, 1952. gadā dzimusi sieviete ar auto *Opel Omega Caravan* uzbrauca 1962. gadā dzimušai

sievietei. Traumas nav dzīvībai bīstamas. Sākta administratīvā lietvedība.

7. oktobris. 13.30 kāds vadītājs ar auto *VAZ 21011* ceļā Turlava–Snēpele uzbrauca stāvošai mašīnai *VW Touran*. 1974. gadā dzimusi sieviete ar traumām nogādāta slimnīcā. Sākts kriminālprocess. Apsardzes firma ziņo, ka Kuldīgā, Sūru ielā, veikalā aizturēts 1968. gadā dzimis vīrietis, kurš iznesis alkoholu. Tas atgūts.

9. oktobris. Pašvaldības policija ziņo, ka uz Virkas un Akmeņu ielas stūra aizturēts 1983. gadā dzimis vīrietis, kurš ar divriteni brauca reibumā (2,07 promiles). Uzrakstīts protokols.

11. oktobris. Rendā konstatēts, ka mežizstrādes teritorijā no konteineru, uzlauzot slēdzeni, nozagta dīzeldegviela (ap 350 l) un 50 l gāzes balons. Sākts kriminālprocess.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

Informē Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos **Signe Šteinberga**.

Kamēr kuldīdznieki gribēs, festivāls būs

„Ar biļešu iegādi jāpateidzas – jau tagad izpārdota bērnu izrāde *Karnevals un kartupeļu salāti*, bet uz *Kņazi Marju*, piemēram, jelgavnieki nopirkuši 98 biļetes,” tā festivāla *Teātris ir visur Kuldīgā* direktore Dana Bjorka informēja preses konferencē. Viņa mudina cilvēkus šādu iespēju izmantot, jo klāt tiek pievestas augstvērtīgas izrādes par labu cenu.

13 PASĀKUMI DIVĀS DIENĀS

„Jau pērn pirmajā festivālā pārliecinājāmies, ka kuldīdznieki teātri ļoti mīl, turklāt festivāls mūsu pilsētai pietāv,” Kuldīgā novada domes priekšsēde Inga Bērziņa skaidro, kāpēc tas notiek šeit. „Arī es ar lielu nepacietību gaidu, kas būs šogad.”

D.Bjorka papildina: „Kamēr festivāls cilvēkiem būs interesants, tikmēr darbosimies. Mūsu komandai šeit ļoti patīk strādāt, jo saņemam lielu atbalstu no iedzīvotājiem un pašvaldības.” Viņa secina, ka pirmais festivāls bijis negaidīti veiksmīgs. Tas devis spēku, bet uzlicis arī pienākumu līmeni noturēt. „Nav viegli, tomēr cenšamies. Pērn nāca klāt daudzi kuldīdznieki, kuri teica: „Divām dienām pasākumu ir pārāk daudz. Gribam noskatīties visu, bet nevaram.” Tad mēs, organizatori, apspēdāmies pie galda un nolēmām, ka šogad programma jāveido ne tik pārblīvota, lai cilvēki var redzēt visu. Tomēr tas neizdevās arī šogad – divās dienās piedāvājam 13 kvalitatīvus pasākumus,” smejas festivāla direktore.

DRAUDZĪBA TURPINĀS

D.Bjorka stāsta, ka visu šo gadu turpinās pērn oktobrī aizsāktā draudzība starp kuldīdzniekiem

„Viesizrādes Kuldīgā – tās ir visspilgtāk atmiņā palikušās pēdējos gados. Ēkas atgādina it kā speciāli veidotas dekorācijas kino laukumā. Un, protams, cilvēki! Tik atvērti, tik viesmīlīgi, tik daudzpusīgi un it kā tik sen pazīstami.”

No Maskavas Mazās Bronnajas dramatiskā teātra aktieru vēstulēm

un maskaviešiem no Mazās Bronnajas dramatiskā teātra: „Tie nav tikai vārdi: viņi sūta vēstules, Annas baznīcas mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevicis brauc ciemos. Šogad viņi atvedīs dramatisku darbu *Kņaze Marja* pēc Ļeva Tolstoja romāna *Karš un miers* motīviem. Maskavieši ir spilgti, tādēļ aicinu visus uz kultūras centru (KKC) 21. oktobrī 19.00.”

AKCENTS UZ JAUNO PAAUDZI

Daudzas izrādes būšot izglītojošas, piemēram, Rustema Gaļiča teātra no Ņujorkas vestais muzikāli poētiskais uzvedums *Mūsu paziņa – Sergejs Jeseņins* Sv. Annas baznīcā 22. oktobrī 12.00. Ieeja par ziedojumiem, kas tiks nodoti Kuldīgas invalīdu biedrībai. „Tā ir laba iespēja skolēniem oriģinālvalodā iepazīt ne tikai dzejnieka Sergeja Jeseņina daiļradi, bet arī viņa personību. Bērniem paredzētas trīs izrādes. Ļoti interesants projekts, ko bez maksas varēs redzēt 21. oktobrī

- Festivāls *Teātris ir visur Kuldīgā* notiks 21. un 22. oktobrī.
- Programma: www.kurzemnieks.lv, festivāla mājaslapā www.tivk.lv.
- Biļetes – *Biļešu paradīzes* kasēs: Kuldīgas kultūras centrā, www.bilesuparadize.lv.

11.00 Grants ielas 29. nama pagalmā, ir šogad *Spēlmaņu naktij* nominētā izrāde *Nāc laukā*. Žūrija izrādi vērtēs Kuldīgā. Režisors Kārlis Krūmiņš lūdz uzsvērt, ka šī ir izrāde gan vecākiem, gan bērniem.”

D.Bjorka atgādina, ka KKC kinozālē abas dienas no 17.45 līdz 18.45 četros bezmaksas seansos kuldīdznieki varēs noskatīties pērn festivālam īpaši uzņemto mākslas īsfilmu *Teātris ir visur*. Tajā filmējās vietējie, galvenajā lomā – novadnieks, Nacionālā teātra aktieris Jurgis Spulenieks. Festivāls beigsies ar komēdiju *Bļitka* KKC zālē 22. oktobrī 19.00.

Justīne Smilga

ASTROLOGISKĀ PROGNOZE

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Cilvēki – saprotoši un atbalstoši

Oktobris tiek piedāvāts kā burvīgs apceres laiks, kurā pašlaik notiekošo katrs var vērtēt caur pagātnes prizmu un domās veidot ideālo nākotni. Dominēs garīgums, jums patīks runāt par attiecībām, saskarsmi. Cilvēkus būs viegli iesaistīt labdarībā.

Auniem veiksies praktiski darbi un dzīvesvietas labiekārtošana. Pēc veco mantu inventarizācijas varēs konstatēt, ka jādodas iepirkties.

Vēršiem darbā tiks prasīta disciplinētība, precizitāte un atbildība. Ja tas tiks uztverts nopietni, varat arī saņemt labu atalgojumu.

Dvīņu dzīvesprieks iedvesmos,

tādēļ pat pārdošanas idejas gūs atsaucību. Tiks izmantota iespēja papriecāties par dzīvi un attīstīt talantus.

Vēži būs piesardzīgi. Vislabāk tiem patīks viss paredzamais, tādēļ uz jaunievedumiem tie var būt kūtri.

Lauvām sadarbība ar cilvēkiem no tālienes var pavērt jaunus apvēršņus profesionālajā un privātajā dzīvē. Intuīcija būs sevišķi spēcīga.

Jaunavām ieteicams celt kvalifikāciju, apgūt, piemēram, tehnoloģijas. Attiecībās ar jaunāko paaudzi no konservatīviem uzskatiem jāatsakās.

Svariem bagātīgs saviesīgu pasākumu piedāvājums, jābūt gataviem straujākam dzīves tempam. Patīkamu pārsteigumu sarūpēs mīļotais cilvēks.

Skorpioniem jāsamazina fiziskā slodze, lai organisms var

uzkrāt spēkus. Kādu pienākumu varat uzticēt citiem. Garastāvoklis var svārstīties, jā rūpējas par pašsajūtu.

Strēlniekiem būs viegli iedzīvoties mantībā, uzlabot sadzīves apstākļus. Partnerattiecībās – vairāk rotaļīguma!

Mežāži apdāvināti ar motivēšanas prasmi, kas tiks likta lietā, lai īstenotu iecerēto. Lieliski palīgi būs tuvākie cilvēki.

Ūdensvīri ar pieticību neizcelsies, var nākties meklēt papildu ienākumus. Ģimenē var izvērsties diskusija par pienākumu sadali.

Zivīm neatliekamas darīšanas un izvēle nebūs pašu rosināta, bet gan sakrītības un citu cilvēku piedāvājums. Neko nevarēs atlikt.

Čika laiks:

- 13.X 7.00 – 9.41,
- 15.X 8.28 – 14.19,
- 17.X 14.27 – 20.35,
- 19.X 22.12 – 20.X 4.41.

STĀRKA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 4. līdz 11. oktobrim piedzimušas septiņas meitenītes un seši puikas.

Bērniem doti šādi vārdi: Letīcija, Aiga, Helēna, Patrīcija, Kima, Emīlija, Marta, Rostislavs Marks, Adrians Mikuss, Arvis, Ernests, Rojs, Martins.

UZ SLIMNĪCU NEPASPĒJA

10. oktobrī otro meitiņu sagaidījuši talsenieki Elīna Francmane un Sandis Šveicers. „Emīlija piedzima jau mājās, uz slimnīcu atbraucām pēc tam,” teica mamma. Vecāki laikus zinājuši, ka būs meitiņa, un vārdu izdomāt nav bijis grūti. Mājās mazo gaida nepilnus divus gadus vecā māsa Paula. Mamma Elīna stāsta, ka palīgu būs daudz – mazo auklēšot gan dzīvesbiedrs, gan viņas māsa. Emīlija piedzima 51 cm gara un 2840 g smaga.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

DĀRZĀ

Darbi no 13. līdz 20. oktobrim

13., 14. oktobris. Lapu dienas. Nogrābj zāliena sabirusās lapas. Stāda kokus un krūmus. Laista telpaugus. Novāc kāpostus.

15., 16. oktobris. Augļu dienas. Novāc vēlo šķirņu augļus un ogas. Liek glabāšanā vai pārstrādā. Stāda augļu kokus un ogulājus. Izvāc no dārza bojātos augļus, slimību skartos zarus un lapas.

17., 18., 20. oktobris. Sakņu dienas. Apstrādā un mēslo zemi. Stāda ziemas ķiplokus, kokus, krūmus. Pārstrādā telpaugus, ku-

Arija Rudlapa, agronome

riem podi kļuvuši par maziem. Veido komposta kaudzes no augu atliekām.

19. oktobris. Sēšanai un stādīšanai nelabvēlīga diena. Apstrādā augsni nezāļainos zemes gabalos. Novāc nevietā augošus kokus un krūmus. Izvāc augus, tīra un gatavo ziemai siltumnīcas. Grābj lapas, sakopj apkārtni.

KONKURSS

Kas tā par vietu pasaulē?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

49. kārtā. Atbildes gaidām līdz 17. oktobra 11.00; tās sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

Pilsētas centrālajā laukumā iepretī katedrālei atrodas melna zilonu statuja, kas ir arī strūklaka ar dīvainu, 3,66 metru augstu obelisku uz muguras. Tā tur stāv jau kopš 1736. gada. Konstrukcija lielākoties atgādina Indiju vai Taizemi, tomēr tā ir ļoti populāra pazīšanās zīme tieši šai vietai. Zilonis ir spēka, uzticības un ilgas dzīves simbols. Domājams, ka tuvumā esošā vulkāna izvirdumu dēļ tas izmantots veiksmēi.

48. kārtas atbilde: La Scala (Teatro alla Scala), Milāna, Itālija.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Vilnis Bēniņš.

ŠAHS

Linda Krūmiņa – Latvijas čempione

Par Latvijas čempioni šaha sievietēm pirmo reizi kļuvusi novadniece Linda Krūmiņa, bet bronzas medaļu ieguvusi vēl viena novadniece Nellija Maklakova.

L. Krūmiņa par zelta medaļas īpašnieci kļuvusi ar sešiem punktiem no septiņiem, tā viņa ieguvusi vietu valsts izlasē un nākamgad startēs šaha olimpiādē Batumi. Čempionāta sudrabs tika Ilzei Bērziņai.

Gan Linda, gan Nellija šaha pamatus apguvušas Kuldīgas novada sporta skolā pie trenera Jāņa Vilerta. Sportistes atzīst, ka kādu laiku šī nodarbe nolikta malīnā, bet nu abas smejojot teic, ka šahā esot iekšā septiņas dienas nedēļā.

Latvijas čempionātā šaha sievietēm – trīs Kuldīgas novadnieces: lielmeistare, vairākkārtēja čempione, tagad finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola, tikko bronzas medaļu ieguvusi Nellija Maklakova un jaunā valsts čempione Linda Krūmiņa.

„Pirmoreiz kļūstot par Latvijas čempioni, emocijas ir neaprakstāmas – liela pacilātība!” atzīstas Linda. „Tas, ka uzvarēju, nav tikai veiksmē – uz to gāju mērķtiecīgi, ieguldot lielu darbu. Desmit gadus šahu nespēlēju, bet nejauši atsāku pirms diviem, kad tiku uzaicināta komandu sacensībās. Pērn startēju arī valsts čempionātā, biju piektā, un labie rezultāti deva stimulu turpināt. Tagad individuāli trenējos pie Igora Smorodinska, konsultējos arī ar Vācijā dzīvojošo, bet Latvijā ļoti pazīstamo treneri Zigurdu Lanku.”

Milzīgs gandarījums par panākumu arī Nellijai: „Latvijas čempionātā piedalījies trešo reizi un šogad – pēc 18 gadu pārtrau-

kuma. Toreiz man pašai bija astoņpadsmit, izcīnīju ceturto vietu. Nu sperts solis augstāk, un ir bronzas medaļa. Esmu atkal šaham pievērsusies nopietni: ne tikai mācos par treneri, bet arī individuāli trenējos pie lielmeistara Ilmāra Starostīta no Rēzeknes, ar kuru sazināties skaipā.”

Gan čempionāta atklāšanā, gan noslēgumā piedalījās vēl viena mūsu novadniece – lielmeistare, vairākkārtēja Latvijas čempione (1998., 1999., 2000., 2001. g.) Dana Reizniece-Ozola, kura labākajām pasniedza balvas un kausus.

Inta Jansone
Šaha federācijas arhīva foto

Rumbas kausā vairāk nekā simts

Šogad tradicionālo Kuldīgas novada sporta skolas šaha nodaļas ceļojošo Rumbas kausu izcīnīja Rīgas šaha skolas treneres Diānas Matisones komanda *Kaīsa*, kas uzvarēja visus septiņus pretiniekus un ieguva 25 punktus.

Otrajā vietā ar 24 punktiem palika Šauļu (Lietuva) izlase, bet trešajā ar 22 punktiem bija Narvas (Igaunija) izlase. Kuldīgas novada sporta skolu pārstāvēja četras treneru Viktora Šteinberga un Gunāra Gertnera komandas (20 audzēkņu). *Venta* ieguva 16,5 punktus, *Rumba* – 16, *Rumba 2* – 14, bet *Venta 2* – deviņus.

Individuāli pie galdiņiem ļoti labs rezultāts Raivo Šteinbergam, kurš pie 1. galdiņa ar sešiem punktiem izcīnīja 2. vietu; Krišam Sproģim – 4,5 punkti. Pie 2. galdiņa Kristeram Feldmanim četri punkti, Valērijai Nikolai Āboltoņai – 3,5. Pie 3. galdiņa Vanesai Pļavarājai trīs punkti, Kristam Vilnītīm – 2,5. Pie 4. galdiņa Miķelim Šteinbergam trīs punkti, Elindai Kravinskai – 2,5. Pie 5. galdiņa Nellijai Jēkabsonai 4,5 punkti, Rēzijai Kudorei un Meldrai Zundovskai – trīs.

Šogad turnīrā bija pulcējušies 120 šahisti no Rīgas, Liepājas, Olaines, Dundagas, Šauļiem, Narvas un Kuldīgas.

Rumbas kausa izcīņā šahā individuāli pie 1. galdiņa 2. vietu ieguva kuldīdznieks Raivo Šteinbergs.

Inta Jansone
Gunāra Gertnera arhīva foto

RITENBRAUKŠANA

Pēdējais posms aiz muguras

SEB MTB maratona pēdējā posmā distancē *Toyota Hybrid* vīriešiem uzvarējis Arnis Pētersons (ZZK), bet dāmām – Katrīna Kipure (ZZK), *Viršu-A* braucienā pirmie bija Krišjānis Jansons Ratiniks (*Gandrs-Merida*) un Līna Svarinska (*Belo CP*).

No kuldīdzniekiem distancē *Toyota Hybrid* savā vecuma grupā labāk veicies Ulvīm Horenām Korbergam (11.) un Mār-

cim Kalniņam (12.). Bet *Viršu-A* distancē savā grupā labākos rezultātus uzrādīja Arvis Rendors (7.), Guna Bierande-Bierena (8.), Jānis Ausmanis (11.), Kristaps Pelčers (12.), Armands Freidenfelds (12.), Oļegs Meļehs (18.). Savukārt *Mammadabas* braucienā labākais rezultāts Ritvaram Šalmem (10.).

Vairāk: www.velo.lv.

VIEGLATLĒTIKA

No Siguldas – arī ar godalgām

Siguldas pusmaratons seriālā „*Big-bank*” *Skrien Latvija* šosezon bija pēdējais, un savā vecuma grupā apbalvoto vidū ir arī mūspuses sportisti.

21,0975 km distancē vīriešiem kuldīdznieks Kristaps Bērziņš V grupā bija septītais (1:12:04), bet Arvīds Šefanovskis V60 grupā – ceturtais (1:38:11). Sievietēm turlavniece Ludmila Joce V50 grupā kāpa uz pjedestāla augstākā pakāpiena (1:38:19).

Uzvarētājs Jānis Višķers finišēja pēc

stundas, sešām minūtēm un 29 sekundēm, bet Ilona Marhele – pēc stundas, 18 minūtēm un divām sekundēm.

10–12 km SN 40 grupā devītā bija Džanita Freija no Turlavas (0:52:30), SN 50 grupā godalgotas divas kuldīdznieces: otrā bija Odeta Turka (0:51:20), trešā – Lilija Grundmane (0:51:34).

5–7 km ST grupā septītais rezultāts kuldīdzniecei Diānai Vitkovskai (0:23:47), bet VTB grupā desmitais – nīkrācniekam Raivo Liekmanim (0:24:46).

AUTOSPORTS

Aigars uz augstākā pakāpiena

Ātruma festivālā *Kurzeme un Rally Liepāja* norisinājās arī Liepājas rallija zvaigžņu cīņas ar automašīnām *Lada RX*, kur sīvā cīņā uzvarēja žiguļa braucējs, kuldīdznieks Aigars Tīdmanis (attēlā).

Viņš par septiņām sekundēm simtdaļām apsteidza tuvāko sekotāju Danu Lešču. Kuldīdznieks secinājis, ka trase nav bijusi ļoti sarežģīta, vien pāris vietu, kuras bīstamākas un kur, normāli braucot, neriskētu, taču finālā licies, ka viss jādara uz pilnu jaudu, un tas atmaksājies.

VOLEJBOLS

Tuvojas čempionāts Skrundā

Vēl var pieteikties Skrundas atklātajam vīriešu volejbola čempionātam.

Novada sporta organizatore Aivita Staņeviča informē, ka līdz šim pieteikušās deviņas komandas, tostarp četras vietējās, kā arī iepriekšējo čempionātu dalībnieki no Saldus, Brocēniem un Kuldīgas novada. Tiek gaidītas arī jaunas vienības. Pirmo spēļu sākums vēl nav precīzi zināms. A. Staņeviča prognozē, ka tas varētu būt oktobra beigās.

Pēc nolikuma komandā drīkst būt ne

vairāk kā 14 volejbolistu, visiem obligāti jāspēlē vienādas krāsas kreklos. Tāpat katrai komandai spēlēt jānodrošina divu tiesnešu līdzdalība. Ja tas nav iespējams, laikus jāziņo organizatoriem, lai par samaksu tiktu noalgots cits tiesnesis. Skrundas čempionāta spēles notiek pēc FIVB oficiālajiem noteikumiem. Izspēles kārtība taps, kad būs zināms, cik komandu piedalīsies. Paredzēts, ka čempionāts ilgs līdz pavasarim.

Daina Tāfelberga

Par sporta pasākumiem un rezultātiem informējiet e-pastā inta.jansone@kurzemnieks.lv!

LV BALSS EIROPĀ – ARTIS PABRIKS

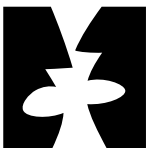
EIROPAS FAKTOLOĢIJA

Eiropas Parlaments ir vienīgā tieši ievēlētā ES institūcija, ko kopš 1979. gada ievēl vispārīgās vēlēšanās. Tā ir viena no lielākajām demokrātiskajām asamblejām pasaulē.

Eiropas Savienība ir bijusi svarīgs „ekonomiskās drošības spilvens”, atbalstot Latviju grūtā brīdī un izsniedzot aizdevumu 2,9 miljardu eiro apmērā.

Eiropas Parlamenta plenārsēdes notiek 24 ES oficiālajās valodās, tulkojot plenārsēdē apspriesto 552 valodu kombinācijās. Ikvienam deputātam ir iespējas strādāt savas dalībvalsts oficiālajā valodā.

Līdz ar eiro ieviešanu izzudušas lata un eiro konvertācijas izmaksas, tādējādi arī nodrošinot iedzīvotājiem ērtāku ceļošanu un uzņēmējiem finansiāli izdevīgāku pārrobežu darījumu veikšanu eirozonas valstīs.

Eiropas Parlamentam ir informācijas biroji ikvienā dalībvalstī, kas sniedz iedzīvotājiem informāciju un materiālus, kā arī rīko prezentācijas un debates par tematiem, kas saistīti ar Eiropu. Latvijā tas atrodas Rīgā, Aspazijas bulvāri 28.

Eiropas Tautas partijas grupa Eiropas Parlamentā:
Lielākā politiskā grupa Eiropas Parlamentā, kas apvieno 216 no 751 deputātiem. Vadošais spēks Eiropas Komisijā. 14 no 28 ES komisāriem.

ES Padomes prezidents Donalds Tusks.
Lielākā Latvijas deputātu pārstāvniecība Eiropas Parlamentā.

4 (Sandra Kalniete, Krišjānis Kariņš, Artis Pabriks un Inese Vaidere) no 8 Latvijas deputātiem strādā ETP grupā.

[f facebook.com/etpgrupa/](https://www.facebook.com/etpgrupa/)

CITI IETEKMĪGI POLITIĶI ETP ĢIMENĒ

Valdis Dombrovskis,
Eiropas Komisijas
viceprezidents

Angela Merkele,
Vācijas kanclere

Žans Klods Junkers,
Eiropas Komisijas
prezidents

Pabrika ietekmes jomas Eiropas Parlamentā

Starptautiskā tirdzniecība, Eiropas robežas, terorisms.

Vērtēs cīņu pret terorismu

Septembra vidū Eiropas Parlaments (EP) izveidoja īpašu komiteju, kas vērtēs Eiropas Savienības (ES) īstenotos pretterorisma pasākumus un pašreizējās sistēmas trūkumus. Kā vienīgais EP deputāts no Baltijas valstīm tajā strādās Artis Pabriks, kurš ievēlēts arī par Eiropas Tautas Partijas grupas koordinators vietnieku.

“Terorisms ir viena no lielākajām pasaules sērgām, pret kuru nav vienkāršu zāļu. Tikai ļoti precīzs un saskaņots darbs starp Eiropas Savienības drošību sargājošajām iestādēm var nest jūtamus rezultātus. Joprojām redzam, ka informācijas apmaiņa ES un dalībvalstu līmenī ne vienmēr notiek savlaicīgi vai arī nenotiek vispār, tāpēc vērtēsim, kā to uzlabot. Liels darbs jāpaveic arī katrai dalībvalstij pie sevis mājās, lai informācijas apmaiņas sistēma darbotos nevainojami, jo tikai tad varam runāt par pārrobežu sadarbību. Darbs komitejā būs ļoti atbildīgs, jo saistīts ar ES pilsoņu drošību,” norāda A.Pabriks.

Komitejas pienākos ietilps pārbaudīt veiktos pretterorisma pasākumus, ES likumdošanu pretterorisma jomā, atklāt trūkumus pārrobežu tiesiskajā sadarbībā un informācijas

apmaiņā. Komiteju veido 30 Eiropas Parlamenta deputāti. Tās pilnvaru laiks būs 12 mēneši, rēķinot no pirmās sanāksmes dienas šā gada 14. septembrī.

Pabriks: „Terorisms ir viena no lielākajām pasaules sērgām, pret kuru nav vienkāršu zāļu.”

A.Pabriks cer, ka darbs pie pretterorisma pasākumu izvērtēšanas būs produktīvs, un viņam kā vienīgajam Baltijas valstu deputātam izdosies komitejā aizstāvēt reģiona intereses. Tajā pašā laikā viņš atzīst, ka darbs varētu būt sarežģīts, jo EP komitejas tiek veidotas proporcionāli starp partiju grupām, un centriski kreiso vai kreiso spēku deputātiem dominē cita veida intereses. “Viņu interesēs ir, piemēram, uzsvērt pārvietošanās brīvības un fundamentālās tiesības, kas ir labi, bet mēs nedrīkstam aizmirst, ka mums ir jāspēj efektīvi cīnīties ar terorismu un pasargāt Eiropas iedzīvotājus, ne tikai jānodrošina migrantu droša nokļūšana no viena krasta uz otru,” ir pārliecināts A. Pabriks. Viņš atgādina, ka pēdējos gados Eiropu vairākkārt ir

satracinājuši teroristu uzbrukumi, kuru mērķis ir bijis sabiedriskās vietas, kurās uzturas daudz cilvēku, nav īpašu drošības pasākumu, un kuras praktiski simbolizē eiropiešu dzīvesveidu un brīvību. “Drošība ir svarīgs ES nākotnes izaicinājums. Mūsu pienākums ir darīt visu iespējamo, lai veicinātu sadarbību un informācijas apmaiņu starp dažādām drošības iestādēm ES dalībvalstīs, lai šādu uzbrukumu draudus samazinātu līdz minimumam. Tas arī būs šīs komitejas uzdevums,” norāda deputāts. Īpašā komiteja izvērtēs terorisma apdraudējuma apmēru Eiropā un analizēs iespējamās kļūdas, kuru dēļ varēja notikt nesenie teroristu uzbrukumi vairākās dalībvalstīs. Tā pētīs, kā tiek īstenoti spēkā esošie pasākumi ārējo robežu uzraudzībā, trūkumus saistībā ar tiesu, tiesībsardzības un izlūkošanas informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, radikalizācijas procesus un radikalizācijas novēršanas programmu efektivitāti, kā arī kritiskās infrastruktūras, piemēram, lidostu un staciju, aizsardzību. Komitejai būs jāsaprot ziņojumi, kuros jāiekļauj konstatētie fakti un ieteikumi par veicamajiem pasākumiem.

PĀRDOD

RENAULT LAGUNA, 2005, 1,6, benzīns, 2000 eiro. Tālr. 26108094.

Veikalā **Triko**, Liepājas ielā 7, Kuldīgā, **PREČU PIEVEDUMS**: veļa, siltā veļa, nakts veļa, legingi, bikses, džemperī, blūzes, tunikas, kleitas. Draudzīgas cenas! Atlaides!

SADZĪVESTEHNIKA jāpērk Kr.Valdemāra ielā 128, Talsos, vai www.aivi.lv! Jubileja mums – dāvanas jums! Piegāde. Garantija. Līzings. Tālr. 29222466.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērīšana, montāža, piegāde. E-pasts: imk@inbox.lv, tālr. 26441415.

KVIEŠUS, RUDZUS, piegāde. Tālr. 29560864.

KVIEŠUS, AUZAS. Tālr. 29254530.

MEŽUS par 100 EUR/t. Tālr. 28288274.

CŪKGAĻU, 2,50 EUR/kg. Tālr. 25729801.

Pārtikas **KARTUPEĻUS** ar piegādi. Tālr. 29782600.

Grūsnu **TELI**. Tālr. 28333802.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ozola atgriezumu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 63322142.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tālr. 29249578.

Meža **MALKU** visām apkures sistēmām, 25 eiro krāmētā sterā. Tālr. 24957247.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU** (garums 30 cm), cena par steru: alksnis – 27 eiro, bērzs – 30 eiro, ozols – 35 eiro. Tālr. 27549492.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

PĒRK

SIA **Lāses AM** kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tālr. 29353243, e-pasts: lasas@inbox.lv.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS**. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA **Kurzemes Gaļsaime** – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Transports bez maksas. Tālr. 63454845, 26569362, 26436271.

Zis **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** pērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

TELES. Tālr. 29932803.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tālr. 26104984.

Mopēda **Delta RIEPAS** vai **RITENUS**. Tālr. 26138599.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar aprūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

ĪPAŠUMUS ar mežu un cirsmas. Tālr. 25770062.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīka ātros B, BE, C un CE autovadītāju kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Tālr. 26120089.

MODRA AUTOSKOLA rīka **95. KODA** kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Sākums 16. oktobrī. Tālr. 26120089.

Vedu uz **LIDOSTU**. Tālr. 25577003.

AUTO ELEKTRIĶI, signalizācijas DPF filtru remonts līdz 22.00. Tālr. 26669624, 29242556, jurauto.lv.

MINIEKSKAVATORA un **BOBKATA** pakalpojumi. Tālr. 25535159, 22103332.

Vīriešu un bērnu **FRIZIERE** leva atsāk darbu frizētavā **Patricija**, Liepājas ielā 51. Bez pieraksta. Tālr. 29907465.

MAINĀM JUMTUS, fasādes siltināšana, apdare u.c. darbi. Pievedam materiālus. Braucam ārpus pilsētas. Tālr. 26269909.

VAJADŽĪGI

Kokapstrādes uzņēmums SIA **Latigma** (40003622132), ražošanas jaudai palielinoties, **AICINA DARBĀ**: iekārtu operatorus, auto **kāristus**, maiņas meistarus, mehāniķi, kurinātājus. Konkurētspējīgs atalgojums. Nodrošinām ar transportu. Tālr. 26368239.

SIA **PRIEDES AG** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tālr. 26993794.

100% Latvijas uzņēmums **Craftwood** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. **PIEDĀVĀ ARĪ MUMS, PIRMS PĀRDOD CITIEM!** www.craftwood.lv, tālr. 26360308.

Latvijas mežsaimnieks – **MEŽUS** ar **ZEMI**. Tālr. 26106212.

NEPĀRDOD, bet izstrādā! Profesionāla mežizstrādes konsultācija, www.proto.lv, tālr. 29434182.

Bērza, melnalkšņa, ozola, oša **ZĀĢBAĻĶUS**. Tālr. 29428876.

Iepērk **MALKU** (3 m). Tālr. 26125312.

SIA **ML Dvīņi** pērk **ŠĶELDOJAMO MATERIĀLU**: zarus, krūmus, nomaļus. Tālr. 29576511.

Kuldīgā, Mederu ielā 8, **ĀBOLUS**. Augstākā cena, braucam pakal. Tālr. 22481824.

Alsungā, Liepu ielā 4, **ĀBOLUS**. Tālr. 26528953.

ĀBOLUS sulai, transports pa novadu 24/7. Tālr. 26284210.

Sulas **ĀBOLUS** par labu cenu. Ir transports. Tālr. 27331679.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 25551787.

Dārgi pērk apaļas un ovālas necaurspīdīgas **DZINTARA KRELLES**. Tālr. 20323336.

Padomju laika **FOTOOBJEKTĪVUS**. Tālr. 26277335.

Ēku siltināšana ar **EKOVATI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 27829190.

Siltinām mājas ar **EKOVATI**, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **AP-AUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

ZĀĢĒJAM BAĻĶUS dēļos klienta sētā. Tālr. 26547957.

SPIEZĀM un **PASTERIZĒJAM SULU** no jūsu āboliem, bumbieriem. Tālr. 29497262.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

KAPU PIEMINEKĻI, apmales, sētiņas Baļožu ielā 6 (blakus pastam). Tālr. 28666270.

SIA **Būvfirma P.B.A.** (41203039760) – **BŪV-DARBU VADĪTĀJA PALĪGS** darbam ar būvniecības dokumentiem. Tālr. 29705025.

SIA **AIBI** (40003340192) – **KAUTUVES DARBINIEKS**. Labs atalgojums. Nodrošinām dzīvesvietu. Tālr. 29478728.

OKTOBRA ERUDĪTS

Kurš ir operas Oedipus rex komponists?

Atbildes līdz **16. oktobra 12.00** atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: mūsdienu Sīrijas pilsētā Tellmardihā atrastas 1800 māla plāksnes un 4700 fragmenti ar šumeru un vēl kādas valodas tekstiem. Tās bija Ebla plāksnes un vietējā ebliešu valoda. **Pareizi atbildējuši**: Indra Ābelīte, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs.

LĪDZJŪTĪBAS

*Es jau neaizeju,
Es vienmēr būšu putenī,
Bērzos un zvaigznēs.*

/O.Vācietis./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, AIVARU VALTMANI mūžībā pavadot.

Nadežda un Vittu ģimenes

*Tu aizgāji pa varavīksnes tiltu,
Viss apkārt kļuva tāls un svešs.
Vairs nejūt rokas pieskārienu siltu,
Cik dīvaini šalc krēslā mežs...*

/A.Putniņš./

Izsakām līdzjūtību Ausmai Voitko, pavadot brāli AIVARU VALTMANI pēdējā gaitā.

SIA **Renda** kolektīvs

*Tu būsī debesīs, zemē,
Tu – vējā un saulē,
Tu savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ausmai Voitko un pārējiem tuviniekiem, no brāļa AIVARA VALTMANA uz mūžu atvadoties.

Kaimiņi no **Dzilnām, Silmalām** un **Rūķīšiem**

*Pār tavu sirdi un darbīgo mūžu
Zemes māte nu villaini segs.*

/N.Dzirkale./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību AIVARA VALTMANA piederīgajiem, viņu kapu kalniņā pavadot.

Bijušie kolēģi **Rendas** pastā

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzām sirdīs sāp.*

/O.Skuja./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, AIVARU mūžības ceļā pavadot.

Kļaviņi, Grīni, Grūnvaldi, Tiltiņi, Rasma

*Deg pilādži un visiem rāda ceļu,
Un katram savs līdz galam jāaiziet.*

/O.Vācietis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ivetai, vīru mūžībā pavadot.

Dzintra, Aija, Vaira

*Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā –
No gaišas dienas aiziet mūžībā.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Inesei un bērniem, no EDGARA atvadoties.

Štrauss, Astaševsku ģimenes, Juris, Andris, Ināra

*Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.*

/N.Dzirkale./

Skumju brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību un esam kopā ar Daigu, Līgu, Artūru un vecākiem, RITVARU aizsaulē aizvadot.

SIA **Agrotehnika** kolektīvs

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdīs saglabāt.*

/I.Mežnora./

Skumju brīdī esam kopā ar Ingrīdas un Daigas ģimenēm, RITVARU pārargri zaudējot.

Vilertu ģimenes

*Lūgšim tavai dvēselītei
Debess ceļā mieru gūt,
Lai ar tevi zvaigznes starā
Varam domās kopā būt.*

/V.Kokle-Līviņa./

Visdziļāko līdzjūtību izsakām Dupatu ģimenei, dēlu, tēvu, vīru un brāli mūžībā pavadot. Esam kopā ar jums šajās bēdās.

Bunku ģimenes

*Cīvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.*

/Ā.Elksne./

Izsakām dziļu līdzjūtību Dupatu ģimenei, dēlu RITVARU guldot zemes klēpī.

Velta, Ināra

*Viena klusuma tagad būs vairāk,
Vienas nepārspējamās sāpes.*

/A.Skalbe./

Izsakām līdzjūtību Daigai un tuviniekiem, no RITVARA atvadoties.

Maija, Ilga

*Ar mūžiem tāpat kā ar svecēm –
Deg, kamēr nenopūš vējš.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Daigai un bērniem, no RITVARA atvadoties.

SIA **Atis Auto** kolektīvs

*Kā ar rudens lietus lāsēm
Sirds ar skumjām sarunājas.*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību Lindai Hoierai, no tēva atvadoties.

LZS Kuldīgas nodaļas kolektīvs

*Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/I.Mežnora./

Izsakām līdzjūtību Solvitai un Raimondam Čepuriem, tēvu VALDI ŠPERLIŅU aizsaulē aizvadot.

Aprūpes nama **Valtaiki** kolēģi

*Es būšu visur...
Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs.*

/A.Eglītis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sandrim, brāli zaudējot.

SIA **Sanista** kolektīvs

*Gaisma nodzisa –
Tava pasaule aplkusa.*

/V.Kokle-Līviņa./

Esam skumjās, AGRI zemes klēpī guldot.

Pūpolu mājas iedzīvotāji

Esī mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumu laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307lv

+

Zeme, tev šodien
Viens ceļinieks vairāk...
/O.Vācietis./
Mūžībā devies
RITVARS DUPATS
(08.12.1963. – 10.10.2017.).
Izvadīšana sestdien,
14. oktobrī, 13.00 no kapličas
Aizputes ielā uz Meža kapiem.
Ģimene

INTERESANTI

Pat nedaudz kustību mazina depresiju

Jauns pētījums Austrālijā atklāj, ka pat neliela fiziskā aktivitāte – tikai stunda nedēļā – var uzlabot garastāvokli neatkarīgi no vecuma vai dzimuma. Endorfīni – opiātiem līdzīgas ķīmiskās vielas, kas smadzenēs izdalās pēc intensīvas slodzes, – aizsargā pret nomāktību. Dienvidvēlās universitātes medicīnas profesors Semjuels Hārvijs skaidro, ka šī ir pirmā reize, kad zinātne spējusi skaitliski noteikt fizisko nodarbu profilaktisko ietekmi, kas mazina depresiju. HUNT (1984–1997) ir viena no plašākajām veselības izpētēm, kurā piedalījās 34 000 cilvēku, tā ņemta par pamatu šim pētījumam, lai datus analizētu un meklētu saikni starp sportošanu un depresiju. Zinātnieki atklāja, ka cilvēkiem, kuri nesportoto nekad, depresijas risks ir par 44% lielāks nekā tiem, kuri to dara vienu divas stundas nedēļā. Faktiski tikai stunda kustību katru nedēļu var novērst 12% depresijas gadījumu.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 13. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 34 min.
Saule lec 7.52, riet 18.26.

Naktī +9°...+10°

Z
R → A
D
4-7 m/s

Dienā +10°...+12°

Z
R → A
D
4-6 m/s

RĪT, 14. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 28 min.
Saule lec 7.55, riet 18.23.

Naktī +9°...+8°

Z
R → A
D
1-3 m/s

Dienā +9°...+13°

Z
R → A
D
4-6 m/s

PARĪT, 15. OKTOBRĪ

Dienas garums – 10 st. 24 min.
Saule lec 7.57, riet 18.21.

Naktī +9°...+11°

Z
R → A
D
5-6 m/s

Dienā +11°...+13°

Z
R → A
D
3-5 m/s

IZDEVĪGI!
Abonējot Kurzemnieku 2018. gadam no 2. līdz 22. oktobrim visās pasta nodaļās, pie pastniekiem, internetā, redakcijā un pa tālruni 67008001 vai 27008001, **ĪPAŠĀ CENA**

62 eiro ~~67,10 eiro~~

SIA STILLS
Talsu nov. Laidzē
pērk zāģbaļķus:

- OZOLA ZĀĢBAĻĶUS** no 24 cm/d
A klase no 90 līdz 330 eiro/m³
1. šķira no 40 līdz 140 eiro/m³
2. šķira no 40 līdz 90 eiro/m³
- OŠA ZĀĢBAĻĶUS** no 24 cm/d
A klase no 80 līdz 130 eiro/m³
1. šķira no 50 līdz 85 eiro/m³
- PRIEDES ZĀĢBAĻĶUS** no 24 cm/d
A klase 83 eiro/m³
1. šķira 79 eiro/m³
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 29463811, 29334955.

VESELĪBAS CENTRS 4 SPECIĀLISTI KULDĪGĀ!

24. OKTOBRĪ PLKST. 15:30 - 18:00
KULDĪGAS SLIMNĪCĀ
KONSULTĒS UN PIENĒMS
PACIENTUS ĶIRURGS, PROKTOLOGS:

Dr.med.prof. **ANDRIS GARDOVSKIS**
VC4 Baltijas Vēnu klīnika proktoloģijas dienesta vadītājs, ķirurgs, proktologs, medicīnas doktors, Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas ķirurgs Pansniedzējs RSU vispārējās ķirurģijas katedrā.

28. OKTOBRĪ PLKST. 11:00 - 18:00
KULDĪGAS SLIMNĪCĀ
KONSULTĒS UN PIENĒMS
PACIENTUS ĀRSTS:

Dr. **RIHARDS LUĻĒNS**
"Veselības centrs 4" filiāles "Juglas klīnika" ārsts, specializējas neiroloģijā, neiroķirurģijā.

Cenas:
Ķirurga konsultācija: 35 EUR
Proktologa konsultācija: 35 EUR
Proktoskopija: 12 EUR
Pieraksts pa tālr.: 20 550 550
9.00 - 17.00 darba dienās

Konsultācijas cena: 35 EUR
Pieraksts pa tālr.: 20 550 550
9.00 - 17.00 darba dienās

UZZINI VAIRĀK: 20 550 550 www.vc4.lv

LOGI UN DURVIS Rudens atlaides logiem līdz 46% Akcija līdz 31.10.2017.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
Tel. / fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

PĒRKAM

* Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa;
* Papīrmalku ostās: (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

KCE KULDĪGAS SLIMNĪCĀ

SIA KCE (41203037327) aicina darbā **ELEKTROMONTIERI.**

Piesakies, ja tev ir:

- arodizglītība ar elektromontiera kvalifikāciju vai otrā līmeņa profesionālās kvalifikācijas apliecība (elektrozintbās),
- pieredze elektromontiera darbā,
- B elektrodrošības grupa (vēlama).

CV un pieteikuma vēstuli sūtīt e-pastā: info@kce.lv, tālr. 25444964.

KONKURSS

Iespēja vaigā lūkot Mačo!

Atbildi pareizi uz trīs konkursa jautājumiem un, iespējams, būsī viens no trim (katram divi ielūgumi), kas 3. novembrī Kuldīgas kultūras centrā par brīvu skatīties stand-up komēdiju *Mačo*.

Pareizās atbildes gaidām līdz 23. oktobrim (ieskaitot). Adrese: 1905. gada iela 19, Kuldīga, ar norādi *Mačo konkurss*; atbildes var sūtīt arī e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Kas ir izrādes autore?

a) Aiva Birbele
 b) Gunta Kalniņa
 c) Justīne Kļava

Kādam jābūt sportiskam vīrietim?

a) jāprot spēlēt hokejs
 b) jāiet 3x nedēļā uz sporta zāli
 c) nav jāsporto, bet sports ir jāciena

Kam jābūt īsta veča kosmētikas plauktā?

a) skuveklim, putām un uzdevinātām odekolonam
 b) atsvaidzinošai sejas želejai paģiru rītiem
 c) tīram spirtam, ar ko apstrādāt kautiņā gūtas rētas
 d) visiem iepriekš minētajiem

KUREKSS

PĒRK

- cirsma
- mežus īpašumā
- skujkoku zāģbaļķus

Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!

APMAKSA TŪLĪTĒJA!

BEZMAKSAS ZĀĢBAĻĶU TRANSPORTS uz SIA KUREKSS Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novados

- Cirsma, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
- zāģbaļķi: tālr. 29141474;
- transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033

www.kurekss.lv

KCE KULDĪGAS SLIMNĪCĀ

SIA KCE (41203037327) aicina darbā **ELEKTROMONTĀŽAS DARBU VADĪTĀJU.**

Piesakies, ja tev ir:

- specializētā tehniskā izglītība vai augstākā izglītība, labas prasmes darbā ar datoru,
- sertifikāts elektromontāžas darbu vadīšanā,
- C elektrodrošības grupa tiks uzskatīta par priekšrocību,
- B kategorijas autovadītāja apliecība,
- pieredze elektromontāžas darbu veikšanā un vadīšanā.

CV un pieteikuma vēstuli sūtīt e-pastā: info@kce.lv, tālr. 25444964.

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums **par ļoti labu samaksu nopirks MEŽA ĪPAŠUMU,** augošu koku jūsu īpašumā. Cenas līdz pat 10 000 eiro/ha.

Sertificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsma skices, ja nepieciešams, atjaunos robežstīgas un kupicas. Zvaniet, sarunāties tikšanās un izmantojiet iespēju **BEZ MAKSAS** iegūt izglītota mežziņa profesionālu konsultāciju par nepieciešamajām mežsaimnieciskajām darbībām īpašumā, lai uzlabotu tā augšanas apstākļus un ekonomisko vērtību. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi.

- Ja vēlaties pārdot īpašumu vai augošu koku, tālr. 28368838.
- Ja vēlaties izgatavot taksāciju, skices vai atjaunot robežstīgas, tālr. 29175345.
- Ja vēlaties sarunāt bezmaksas konsultāciju, tālr. 26129919, info@lmu.lv.

Kā tas ir – būt īstam vecim un īstam vīrietim? Vai dzīve ir kļuvusi sievišķīga un vīrieši arī? To var uzzināt, veicot vīrišķības testu.

Pannas Teātris piedāvā jaunu **stand-up komēdiju jeb vīrišķības testu divās daļās MAČO** ar Aināru Ančevski vai Ivaru Kļavinski galvenajā lomā.

Izrāde Kuldīgas kultūras centrā būs 3. novembrī 19.00. Biļetes *Biješu Paradīzē*.

Mācīties dzīvei, nevis eksāmeniem

Kompetenču pieeja mācību saturā – jēdziens, kas īsti nav skaidrs ne skolēniem, ne skolotājiem, vēl vairāk vecākiem. Arī paši tā ieviesēji Izglītības un zinātnes ministrijā vēl atklāj daudz jauna un papildinoša. Būtība – mūsdienīga izglītība, kas skolēnus sagatavotu reālajai dzīvei. Izrādās, ir skolas, kur ar ieteicamajām metodēm jau strādā, un ir skolas, kuras no šī rudens sāks eksperimentēt. Mācīties dzīvei, nevis eksāmeniem. Vai izdosies labi iecerētais?

DAIGA BITINIECE,
laikraksta "Kurzemnieks" redaktore

Kurzemes Vārds *Auseklis* *Talsu Vēstis* *STARS* *Kurzemnieks* *Zemgale* *Saldus Zeme* *Druva* *Liesma*

Uzmanības centrā skolēna izaugsme

Sasniedzamie rezultāti – šo vārdu savienojumu turpmāk, visticamāk, dzirdēsim aizvien biežāk, runājot par jauno izglītības saturu un pieeju, ko septembra beigās nodeva sabiedriskai apspriešanai un ko no nākamā mācību gada pakāpeniski ieviesīs visās formālās izglītības pakāpēs, proti, no pirmsskolas līdz pat vidusskolai.

Pedagogi jau eksperimentē

Jaunā kompetencēs balstītā mācību modeļa mērķis ir nodrošināt mūsdienīgu izglītību, kas bērnos attīstītu spēju kompleksī lietot zināšanas, prasmes un attieksmes, lai viņi spētu risināt problēmas reālās dzīves situācijās. Ja pašreizējā izglītība pamatā koncentrējas uz uzdevumiem, kas prasa spēju atcerēties vai rīkoties pazīstamās situācijās, tad jaunajā modelī uzsvars likts uz prasmi īstenot savas ieceres jaunos apstākļos, kas ir ļoti būtiski, ņemot vērā mūsdienu pasaules straujo mainīgumu. Gada sākumā notikušajā Pasaules ekonomikas forumā tika lēsts, ka 65% no bērniem, kas šobrīd uzsāk skolas gaitas, strādās profesijās, kādas pagaidām vēl nemaz neeksistē. Tāpēc, kā par reformas nepieciešamību izteicies izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, "lai cik skumji tas nebūtu, jāmācās būs visu mūžu".

Skolotājiem jaunās reformas dēļ nu tiešām nākas apgūt daudz jauna un rast risinājumus problēmām iepriekš nebijušā situācijā. Šobrīd publiskajā telpā uzvirto karstas diskusijas par šīs reformas lietderību, ieviešanas tempu, informācijas trūkumu. Tās gan galvenokārt izskan no skolotāju puses. To var saprast, ņemot vērā, ka izglītībā kaut kas tiek reformēts ik gadu, un tas noteikti nogurdina. Taču šajā gadījumā uzsāktā reforma ir nepieredzēti vērienīga, tāpēc neskaidrību ir ļoti daudz.

Latvijas Izglītības un zinātnes

Foto – Lāsma Reimane

Kuldīgas Centra vidusskolas skolēni labprāt atsaucas skolotāju piedāvājumam strādāt citādāk, nekā bija ierasts viņu vecākiem. Reforma sola, ka pārmaiņas skars ikvienu vecumu, bet vieni no pirmajiem jaunās mācību metodes pielietos tieši sākumskolas audzēkņi.

Dati no pēdējā PISA pētījuma (2015. gads) par skolēnu sniegumu dabaszinātnēs, matemātikā un lasītprasme

	Dabaszinātnes (vidējais punktu skaits)		Lasītprasme (vidējais punktu skaits)		Matemātika (vidējais punktu skaits)		Skolēni ar izcilu sniegumu vismaz vienā no 3 jomām (2015)	Skolēni ar ļoti zemu sniegumu visās 3 jomās (2015)
	2012	2015	2012	2015	2012	2015		
Vidēji OECD valstīs	494	493	494	493	491	490	15,3%	13%
Latvijā	490	489	486	488	482	482	8,5%	10,3%
Igaunijā	532	534	510	519	518	520	20,4%	4,7%
Lietuvā	478	475	470	472	480	478	9,5%	15,3%

darbinieku arodbiedrība (LIZDA) ir apkopojusi galvenos jautājumus, kas uztrauc tos pedagogus, kuri jau tagad Latvijas 100 pilot-skolās aprobē jauno izglītības modeli. Lai gan reformas ievie-

šanai tiek tērēti gandrīz 14 miljoni eiro, tomēr skolotājiem, kuri iesaistījušies aprobācijā un tam papildus saviem ikdienas pienākumiem veltī ļoti daudz laika un darba, nekas netiek apmaksāts.

"Skolotāji, protams, to dara un darīs, bet nav pareizi izmantot skolotājus, kuri jau atkal strādās paši sava entuziasma dēļ," norāda LIZDA priekšsēdētāja Inga Vanaga. Tāpat problēmas esot

ar apmācību trūkumu – projekta ietvaros apmācīs tikai 6000 pedagogu, kamēr pārējie 27 000 būs spiesti mācīties no sava kolēģa. "Cik ļoti šim kolēģa stāstījumam var uzticēties, ņemot vērā, ka katram ir savas uztveres īpatnības," jautā I. Vanaga. Pārsteidzot arī tas, ka netiek speciāli strādāts ar pedagogijas pēdējo kursu studentiem, kas nākamajos gados ienāks skolās kā jaunie skolotāji.

Skola nav cirks

Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja Indra Tiruma ir viena no tiem pedagogiem, kam jau ir dota iespēja apgūt jauno izglītības modeli.

Uzmanības centrā skolēna izaugsme

Foto – Lāsma Reimane

Skolotāja Indra Tiruma uzskata, ka pretestība no skolotāju puses ir saprotama, bet ir arī daļa skolotāju, kas ar prieku uztver to, ka pārmaiņas beidzot ir sākušās.

Viņu aicinājām uz sarunu, lai gūtu priekšstatu par reformas galvenajiem aspektiem un to, kā sokas ar to ieviešanu. Kopumā skolotāja ir noskaņota pozitīvi: ja viss izdosies, kā plānots, reforma ļaus labāk iemācīt bērniem domāt un, galvenais, uzņemties atbildību par savu darbu. Šobrīd viņa galveno uzmanību pievērš lasītprasmes attīstībai, jo tā esot pamatā visam mācību procesam – runa neesot par mehānisku lasīšanu, bet gan prasmi strādāt ar tekstu, kas ietver spēju uztvert informāciju, to pielietot, no visa izlasītā prast izcelt galveno.

Ielūkojoties skolotājas Tiruma klasē, viss izskatās gluži ierasti – soli sarindoti kārtīgās rindās un vērsti tāfeles virzienā, kur atrodas arī skolotājas galds. Lai gan ir dzirdēts, ka jaunajā pieejā atšķirsies arī klases iekārtojums, skolotāja norāda, ka tas esot mediju radīts stereotips, jo neesot gluži tā, ka turpmāk skolotājs vairs klases priekšā nestāvēs un bērni strādās tikai grupās. Protams, grupu darbs mācību procesā tiks izmantots daudz biežāk nekā līdz šim, taču nevajadzētu iedomāties, ka jaunās reformas būtība ir panākt, lai tikai bērniem

Reformas ieviešanas laika grafiks paredz, ka

- šajā mācību gadā sākas mācību pieejas un satura publiska apspriešana un tiek sākti mācību un metodisko līdzekļu izstrāde. Jaunā mācību satura un mācīšanas pieejas ieviešana notiek 100 pilotskolās visā Latvijā.
- nākamgad plānots izveidot mācību līdzekļu vietni un turpināt pēctecīga mācību satura un mācīšanas pieejas ieviešanu skolās.
- 2018./2019. mācību gadā paredzēts to ieviest pirmsskolās un pirmajās klasēs.
- 2019./2020. mācību gadā mācību pieeju ievieš 2., 4., 7., 10. klasē.
- 2020./2021. mācību gadā – 3., 5., 8., 11. klasē.
- 2021./2022. mācību gadā reforma tiks pabeigta, ieviešot mācību pieeju arī 6., 9. un 12. klasē.

būtu interesanti, un ka skolotāja galvenais uzdevums ir padarīt stundas atraktīvas. "Bet kur tad paliktu mācīšanās? Skola jau nav cirks. Kaut kas tajā galvā ir jāda-bū iekšā, un jāļauj saprast, kā to visu izmantot," pārliecinoši nosaka skolotāja.

Par galveno pārmaiņu jaunajā mācību modelī skolotāja min orientāciju uz sasniedzamajiem rezultātiem jeb uz to, ko mācību procesā ir apguvis skolēns. "Visi manis sagatavotie uzdevumi un stundas gaita tiek veidoti tā, lai nonāktu pie šī sasniedzamā rezultāta. Tā ir būtiska pārmaiņa, jo līdz šim mēs reizēm nepadomājām, ko tieši iegūs skolēns, bet mācījām mācīšanas pēc," stāsta I. Tiruma. Lai ilustrētu plānoto akcentu maiņu, viņa min stundu, kurā 3. klases skolēni mācījās par vitamīniem. Stundas sasniedzamais rezultāts bija palīdzēt bērnam saprast, cik svarīgi ir uzņemt organismā dažādus vitamīnus un kur tos var iegūt. Lai pietuvinātu mācīto reālai situācijai, skolotāja piedāvāja bērniem analizēt pati savu pusdienu porciju, liekot viņiem noteikt, kādus vitamīnus viņa ar šo ēdienu ir

uzņēmusi. "Galvenais jau nav panākt, lai bērni iemācās, ka ir tādi A, B, C un D vitamīni, bet gan to, kāpēc šie vitamīni ir svarīgi un ar kādiem pārtikas produktiem tos var uzņemt organismā."

Uztrauc mācību materiālu trūkums

Minētā mācību stunda bija atklāta – uz to tika aicināti arī citi pedagogi, lai novērotu un analizētu, kā jaunais mācību modelis varētu izskatīties praksē. Atnākušajiem kolēģiem esot radies jautājums, cik ilgs laiks bijis nepieciešams, lai sagatavotu visus stundā izmantotos materiālus. "Man bija jāsaprot, ka sāku gatavoties jau nedēļu iepriekš. Protams, šī bija īpaša stunda, bet arī ikdienā man visi vakari paiet, gatavojoties nodarbībām, tāpēc ģimene jau sāk tā šķībi uz mani skatīties," atzīst I. Tiruma. Tieši materiālu trūkums ir tas, kas šobrīd ļoti apgrūtina viņas darbu, jo pašai nākas veltīt ļoti daudz laika, lai no dažādām mācību grāmatām un interneta resursiem atlasītu informāciju, ko izmantot stundās. Daļai pilotskolu pedagogu tiek nodrošinātas speciālas apmācības, arī I. Tiruma

tās apmeklē, tomēr, viņasprāt, ar tām nepietiek: "Braucot uz kursiem, es saprotu tās lielās lietas un to jēgu, bet man neiedod instrumentus, ko es varu likt lietā." Skolotāja ļoti cer, ka jaunajā modelī, nosakot slodzi, tiks ievērojami samazināts kontaktstundu skaits, lai varētu tām pilnvērtīgi sagatavoties.

Vērtējot, kā skolotāji kopumā uztver jauno modeli, I. Tiruma norāda, ka attieksme ir dažāda: "Jebkuras reformas ir saistītas ar grūtībām, jo pašam nākas mainīties, turklāt ir arī ļoti daudz jādara. Tāpēc pretestība no skolotāju puses ir saprotama. Bet ir arī daļa skolotāju, kas jauno kompetenču pieeju jau savā darbā īsteno un ar prieku uztver to, ka pārmaiņas beidzot ir sākušās." Tomēr ar katra skolotāja individuālo ieguldījumu vien nepietiks, lai labās idejas izdotos veiksmīgi iedzīvināt. Reformas paredz piešķirt skolām lielāku brīvību attiecībā uz skolas darba organizāciju. Jaunais standarts noteiks sasniedzamos rezultātus, bet ne to, kā pie tiem nonākt. Līdz ar to lielāka atbildība būs skolu vadībai, kuras uzdevums būs nodrošināt vienotu mācību procesa virzību, lielāks uzsvars tiks likts uz skolotāju sadarbību, lai savā starpā vienotos, kā kopīgiem spēkiem skolēnus virzīt uz sasniedzamajiem rezultātiem. Izšķirošs būs arī vecāku atbalsts, jo mācību process nesākas un nebeidzas tikai mācību stundā. Visbeidzot jāmainās būs arī pašam skolēnam, kļūstot atbildīgākam, jo tikai tadējādi iespējams gūt labumu no jaunās mācību pieejas.

Maija Jankovska

Vecākus pārmaiņas nebaida

Zanes un Artūra Lašu ģimenē aug dviņi Gustavs un Elizabete. Abi bērni mācās Kuldīgas Centra vidusskolas 3. klasē, kurā šajā mācību gadā tiek aprobēts jaunais kompetencēs balstītais izglītības modelis. Galvenā pārmaiņa, ko vecāki ir novērojuši, – bērniem vairs neesot jāstaipa smaga skolas soma, kas pilna ar mācību grāmatām. Tās tagad stāv skolā plauktā, un bērni pamatā strādā ar dažādām darba lapām. Stundās daudz tiekot rādīts uz tāfeles un lielā ekrānā. Arī pašiem bērniem ir jāmeklē informācija – nav vairs konkrētajā grāmatā "jāizlasa tas teksts, jāizpilda šis uzdevums, jāatbild uz tiem jautājumiem", stāsta vecāki.

Zane un Artūrs ar bērniem Elizabeti un Gustavu un četrkājaino ģimenes locekli Bellu. Lašu ģimene par gaidāmajām pārmaiņām skolā priecājas, nevis bažijas.

Foto - Maija Jankovska

Pamanīts arī tas, ka dažādos mācību priekšmetos apgūtais saturs tiek integrēts – lasīšanā strādā ar tekstu, ko pēc tam analizē latviešu valodā, arī matemātikā no tā tiek paņemti kaut kādi

skaitļi. Vecāki apzinās, ka skolotājam prasa milzu pūles to visu jēgpilni salikt kopā, bet rezultāts, viņuprāt, esot labs. Runājot par līdzšinējo pieeju izglītībā, Zane un Artūrs nav īsti apmierināti ar

to, kādi skolēni iznāk no skolām. Viņuprāt, esošā izglītības sistēma audzinot patērētāju sabiedrību, kas izvēlas taisnāko ceļu, vieglāko variantu, bet, tiklīdz jāpaskatās pa labi vai pa kreisi, tā neko

UZZIŅAI

Jaunie izglītības principi:

■ Augsti mērķi visiem

Katra skolēna potenciāla attīstība atbilstoši individuālajiem apstākļiem un vajadzībām.

■ Izglītība ir iekļaujoša

Skolēnu etniskā, spēju, talantu u.c. daudzveidība tiek atzīta un augstu novērtēta.

■ Skolēna pašvadīta mācīšanās

Skolēni paši uzņemas atbildību par mācīšanos, veido patstāvīgas mācīšanās ieradumus mūžizglītībai.

■ Personisks nozīmīgs saturs un process

Mācības ir personiski nozīmīgas skolēniem, tās saistās ar viņu ikdienas dzīvi, palīdz pieņemt lēmumus par savu dzīvi.

■ Starpdisciplināra pieeja

Vispusīga un jēgpilna izglītība, sasaistot dažādus priekšmetus un prasmes reālu problēmu risināšanai.

■ Orientācija uz nākotni

Skolēnus rosina interesēties un iesaistīties kopienā, valstī un pasaulē notiekošajos procesos un raudzīties nākotnē.

Avots: "Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts"; Skola 2030

vairs nevar. "Protams, daļa skolēnu jau ir gudri un cenšas mācīties arī esošajos apstākļos, taču liela daļa līferē un neko nemāk, un to puzli kopā paši nevar salikt."

Jaunā mācību satura un pieejas aprakstu dviņu vecāki paši nav pētījuši – ja vēlas kaut ko uzzināt, tad labāk aprunājas ar skolotāju.

Viņuprāt, apraksts kalpo tikai kā liela karte, ko izmantot darbā: "Pat ja kaut kas tur nebūs tik labi uzrakstīts, un kļūdas būs vienmēr, tomēr tas lielākais darītājs būs skolotājs, un, kā tas modelis ieviesīsies, būs atkarīgs tikai no skolotāja."

Maija Jankovska

Izglītības reformā līdzdalīgi

Kamēr Talsu pusē joprojām ir arī skolas, kuras ar bažām raugās uz iecerētajām pārmaiņām izglītības jomā, Talsu 2. vidusskola tām pagājusi solīti pretī, labprāt piedaloties Valsts izglītības satura centra īstenotajā projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā", lai nebažītos, bet būtu starp tiem, kuri jauno izglītības modeli veido.

Sarunā tiek ar Talsu 2. vidusskolas direktora vietniecēm izglītības jomā – Eviju Ozolu, Ivetu Rorbahu un Lienī Katlapu. Viņas ir pārliecinātas, ka skola izvēlējusies pareizo ceļu. "Ja gribam pārmaiņas, jāiesaistās! Labāk ir paust savu viedokli, nevis gaidīt, kad uzbūvēs gatavu modeli, un pēc tā strādāt. Pasaule mainās, mēs maināmies – nevaram palikt tur, kur esam šodien," atgādina L. Katlapa. "Gribas teikt, ka tā ir mūsu skolas tradīcija – vērst uzmanību uz jauninājumiem, ko mācību procesā varam ieviest. Šo apziņu vēlamies nodot pārējiem skolotājiem – ka arī viņi ir līdzdalīgi šajā procesā, ko sauc par izglītības reformu," atzīst I. Rorbaha. Projektā tieši iesaistīta puse skolotāju, otrai pusei piedaloties neformāli, tāpēc notiekošais attiecas uz visiem, veidojot kopīgu virzienu.

Talsu 2. vidusskola piedalās gan sākumskolas, gan pamatskolas

un vidusskolas aprobācijas grupā, un direktora vietnieces izglītības jomā atzinīgus vārdus velta skolotāju apmācībām, ko nodrošina dalība projektā. Tās sniedzot apliecinājumu, ka skolotāji savā profesionālajā darbībā dodas pareizajā virzienā, stiprinot komandu, uzturot sadarbību starp dažādu mācību priekšmetu skolotājiem, mudinot ģenerēt idejas un kopīgi iesaistīties darba plānošanā. "Komanda sanāk kopā, analizē, kas ir bijis, kur esam tagad, kur jāvirzās, lai būtu vēl labāk, un tad strādā pie izvērītajiem uzdevumiem," stāsta L. Katlapa.

I. Rorbaha un E. Ozola projektā ir arī ekspertes standarta un programmu izstrādē, viņas uzsver, ka apmācībās neviens nedod gatavu recepti, pasakot, ka turpmāk būs jādara tā un ne citādi. "Katrai skolai tiek piešķirta autonomija domāt tieši par savai situācijai piemērotāko mode-

Kamēr daļa skolu vēl tikai cenšas saprast, ko ietvers jaunais izglītības modelis, citas izvēlējušās piedalīties tā veidošanā.

Foto – Elīna Lāce

li: mums šobrīd vajag šādi! Citai skolai ir tā, kā der viņiem! Esam pārāk pieraduši, ka mums priekšā noliek kaut ko gatavu, bet te iedod ideju, pasaka uzdevumu, rosina domāt," salīdzina E. Ozola. "Tiek iedots virziens, bet ceļš uz to jāmeklē pašam, liekot lie-

tā savas kompetences," skaidro I. Rorbaha.

Domājot par caurviju prasmēm, kas vieno visus mācību priekšmetus, šī skola izvēlējusies divas: sadarbību un pašvadību. "Akcentējam sadarbību skolotāju vidū, skolēnu vidū, skolotāju,

skolēnu un vecāku vidū, sabiedrībā un vietējā kopienā. Tas ir ļoti plašs spektrs, kas ietver arī mūsu sadarbības partnerus ārpus Latvijas. Savukārt pašvadība ir atbildība un līdzdalība mācību procesā, ievērojot akcentu pārējiem, ka arī skolēns ir iesaistīts zināšanu apguvē. Skolotājs nav vienīgais, kurš māca. Viņš palīdz skolēnam mācīties, bet skolēnam pašam ir jāsaprot mērķis un jāprot virzīt savu mācīšanos. Teorētiski tas būtu tikai normāli, bet praksē tas ir izaicinājums. To, ka bez pašvadības spējas nevaram iztikt, redzam pieauguša cilvēka dzīvē. Tāpēc ir svarīgi skolēnam šīs prasmes iedot jau skolā," uzsver I. Rorbaha.

"Mums visu laiku jādomā par to, kāds skolēns būs, pabeidzot skolu. Šobrīd runā par situāciju, ka pirmklasniekiem, kuri tagad uzsāk mācības, profesijas lielākoties vēl nemaz nav radītas. Tāpēc ir svarīgi sagatavot skolēnus kļūt par tādiem pieaugušiem cilvēkiem, kuri saprot, ko darīt ar to zināšanu bagāžu, kas viņiem ir," secina E. Ozola.

Elīna Lāce

Skolas soli palikuši pagātnē

Ekspertu atzinību joprojām izpelnās Somijas izglītības sistēma, kas tiek dēvēta par vienu no labākajām pasaulē. Tam, ka izglītības kvalitāte šajā valstī ir augsta, piekrist arī trīs bērnu tētis Alekss Hārtela no Seinejoki un mazliet iepazīstina ar savu kā skolēnu vecāka pieredzi.

"Vai nu mēs mācāmies dzīvei, vai eksāmeniem. Mēs izvēlamies pirmo" – tā skan Somijas skolu izglītības devīze. Obligātā izglītība Somijā ir deviņus gadus – līdz 9. klasei. Skolā bērns parasti sāk iet septiņu gadu vecumā. Tomēr, ja mazais cilvēks vēl nav pietiekami attīstījies un gatavs šādam solim, viņš to drīkst darīt gadu vēlāk. Pirmsskolas apmācība sākas sešu gadu vecumā.

"Mācīšanas metodes mūsdienās atšķiras no laika, kad es biju bērns. Mēs mācījāmies, sēžot solos, bet tagad ir tādas skolas, kur klasēs solu nav vispār vai ir tikai dažī. Skolēni var strādāt, piemēram, guļot uz grīdas. Un starp nodarbībām vai stundu laikā izpildīt vingrinājumus," stāsta Alekss. Ilustrācijai viņš atsūta fotogrāfiju, kurā dažī bērni četrrāpus uz sporta zāles grīdas pilda uzdevumus darba burtnīcās, bet citi lēk pa batutiem, skrien pa zāli un darbojas uz vingrošanas paklājiem. Tādā skolā 2. klasē mācās arī Alekss jaunākais dēls Maks. Meita, 13 gadus vecā Jūlija, arī sākumā mācījusies Toukolan-

Klase Toukolanpuistonas skolā Somijā. Tajā ir tikai dažī soli, un bērni mācās, sēdēdami, kur katrs grib.

Foto no personiskā arhīva

puistonas skolā, taču nu mainījusi mācību iestādi. "Tur ir tikai pirmās četras klases," paskaidro tētis. Jaunākais dēls Benjamins skolā vēl neiet – viņam ir seši gadi.

Seinejoki mācību iestādes lieto skolvadības sistēmu "Helmi". "Es varu ielogoties un apskatīt sava bērna grafiku un tuvojošos pārbaudījumus. Tāpat man tiek atsūtītas ziņas par pasākumiem vai to, ka mans bērns nav izpildījis mājasdarbus," pasmaida Alekss, un top skaidrs, ka tas līdzinās Latvijā plaši lietotajai e-klasei. Ar skolotājiem var sazināties sistēmā, taču iespējams arī tiešs kontakts – vecākiem pieejami gan pedagogu tālrunu numuri, gan e-pasti.

Sistēmā redzams, ka Jūlijas skolas diena sākas pulksten astoņos un beidzas ap diviem vai trijiem pēcpusdienā. Katra nodarbība

ilgst 45 minūtes, ir 15 minūšu garas pauzes. Pēc ceturtais stundas ir pusstundu garš starpbrīdis. Ir mācību priekšmeti, kas salikti blokos pa divi, taču ne visi. Maksam stundas reizēm sākas astoņos, reizēm desmitos. Atkarībā no tā mainās arī laiks, kad otrklasnieks dodas mājās. Katru dienu viņam ir četras dažādas stundas. "Helmi" piedāvā arī sadaļu "Mājasdarbi", tāpēc tas ir mīts, ka Somijā bērniem tos vispār neuzdod. Ja skolotājs redz vajadzību, to var darīt.

Jau no pirmajiem skolas gadiem bērniem tiek organizēti pārbaudes darbi. Dažī ir nelieli, piemēram, lai noskaidrotu, cik labi skolēns apguvis reizināšanu, kāds ir viņa vārdu krājums svešvalodā. Vidusskolā pārbaudījumu ir vairāk. Tiem var veltīt pat visu nedēļu. Un var būt arī vairāki pārbaude-

Alekss Hārtela ar saviem dēliem – sešus gadus veco Benjaminu un deviņgadīgo Maksu.

des darbi nedēļas laikā, piebilst Alekss.

Vērtējot Somijas izglītības sistēmu, Alekss saka – labā lieta ir tā, ka skolotāji ir ļoti izglītoti un profesionāli. Tāpat arī tas, ka skolēniem pieejama bezmaksas izglītība un arī pusdienas. Skolēni, kuriem ir mācīšanās vai cita veida grūtības, saņem īpašu atbalstu. Tas nodrošināts arī deviņgadīgajam Maksam. Viņš 2. klasē mācās jau otro gadu. "Viņam ir koncentrēšanās grūtības un nepieciešams papildu atbalsts," skaidro tētis. Dēls saņem palīdzību, ja tiek apgūtas sarežģītākas lietas, viņam tiek nodrošināti arī citi atbalsta pasākumi. Ja vien vēlas,

Makss stundās drīkst lietot ausu aizsargus, tas ļauj koncentrēties matemātikas aprēķiniem vai citām mācībām. Maksam, tāpat kā citiem bērniem ar šādiem mācību traucējumiem, palīdz speciālais skolotājs. Šāda speciālista palīdzība nodrošināta arī tiem, kam grūtības sagādā kāds konkrēts mācību priekšmets.

Bet jautāts par Somijas izglītības sistēmas minusiem, Alekss min aizvien pieaugošo skolēnu skaitu klasēs. "Tik daudz bērnu uz vienu skolotāju!" viņš saka un piebilst, ka, par laimi, tā pagaidām vēl nav liela problēma skolās, kur mācās viņa bērni.

Ilze Šķietniece

Skolotājam jāatceras sevi bērnībā

Motivēts skolēns ir ikviena skolotāja sapnis. Bet to, kas skolēna acīs ir sapņu stunda un skolotājs, mēs vaicājam Madonas pilsētas vidusskolas skolniekiem un skolniecēm.

"Interesanta stunda ir tā, kurā skolotājs ir ne pārāk stingrs un ne pārāk mīļš – lai viņš atrod vidusceļu. Jo, ja skolotājs būs pārāk mīļš, skolēni izlaidīsies, bet, ja pārāk stingrs, nejutīsies labi. Katram no mums ir atšķirīgi talanti. Stunda būs interesanta, ja tajā varēs iesaistīties. Piemēram, dabaszinībās gribētu veikt eksperimentus, latviešu valodā – uzdot mīklas, stāstīt teikas, zīmēšanā – zīmēt darbus konkursiem. Vēl skolotājam jāatceras, kāds viņš pats bija bērnībā, un jādara tā, kā viņš to vēlējās. Un jāpieliek kaut kas klāt, lai būtu vēl labāk," mums sacīja piektdziesnieks Jāzeps Jaujnieks.

Sintija Beitāne, 8. klases skolniece: "Lai mācību stunda būtu interesanta, skolotājiem ir ne tikai jāstāsta mācību viela, bet arī jāuzdod jautājumi, jāparāda vai jāizstāsta piemēri no dzīves. Turklāt pēc iespējas vairāk stundā

Jāzeps Jaujnieks iesaka skolotājam atcerēties, kāds viņš pats bija mazs.

jāiesaista skolēni. Man vislabāk patīk strādāt grupās vai pāros, jo tad var uzzināt citu vienaudžu viedokļus, kurus var apstrīdēt vai papildināt. Vēl laba metode ir spēle, kas saistīta ar mācību priekšmetu. Pats galvenais, lai skolotājs būtu ieinteresēts iemācīt. Daļai skolotāju tas jau ir izdevies."

"Izdzirdot vārdu "skola", lielākajai daļai jauniešu pirmā doma, kas ienāk prātā, ir "garlaicīgi", "apnicīgi" vai "neinteresanti". Ja katrs no mums, ejot uz skolu, būtu pozitīvs, domātu labas domas un uz skolas dzīvi raudzītos ar gaišā-

Martina Vītoliņa neslēpj, ka 40 minūtes lasīt grāmatā garas rindkopas nevienam nav saistoši.

ku skatu, mēs saprastu, ka, sēžot solā, ne tikai "piebāžam" pilnu galvu ar faktiem, kurus aizmirstam jau nākamajā dienā un nespējam atcerēties kontrol darba laikā, bet arī gūstam pieredzi un lietderīgi pavadām laiku.

Interesanta mācību stunda, manuprāt, ir tā, kurā skolotājs ir atvērts, smaidīgs un saprotošs. Šādos gadījumos skolēniem ir īpašs prieks strādāt, pievērsties mācību darbam, un mēs spējam noturēt uzmanību stundas garumā, nemaz neskatoties uz pulksteņa rādītājiem. 40 minūtes lasīt grāmatā garas rindkopas un

Andim Poļakam patīk darbs nelielās grupās.

aizpildīt darba lapas vai analizēt tās mūsdienai skolēnam nav interesanti. Praktiskie darbi, intereeta, video vai bilžu materiāli, dažādi salīdzinājumi un stāsti "iz dzīves" ir tas, kas uztur patīkamu gaisotni un spēj atdzīvīnāt jebkuru mācību stundu. Tomēr ne tikai no skolotājiem atkarīga mācību stunda. Jo atvērtāki būs pašī, jo stundas kļūs interesantākas!" mūs pārliecināja Martina Vītoliņa no 11. klases.

Bet 11. klases skolniece Andis Poļaks teica: "Stundu, kura ir interesanta, vada nevis skolotājs viens, bet palīgā aicina skolēnus.

Sintija Beitāne pati grib iesaistīties stundā.

Foto – Agris Veckalniņš

Skolēni iejūtas skolotāja lomā un paskaidro klasesbiedriem stundas tēmu, darbojas pāros vai mazās grupās. Katra grupa var pētīt savu tēmu un meklēt informāciju par attiecīgo vielu, stundas beigās prezentēt to. Tādā veidā būtu iepazītas vairākas tēmas, bet ar savu tēmu skolēni būtu iepazīnušies padziļināti. Tiktu ietaupīts laiks un dota iespēja strādāt grupās, kas veicina savstarpējo komunikāciju un saskarsmi. Būtu pielietotas kompetences, un mēs labāk varētu apgūt stundas uzdevumu."

Inese Elsiņa

Mēs tā strādājam jau sen!

Tīklīdz Izglītības un zinātnes ministrija bija noformulējusi jauno jēdzienu – kompetencēs balstīta izglītība –, skolotāji vēl raustīja plecus un gaidīja skaidrību. Tagad, kad tā tiek ieviesta, sarunās ar pedagogiem nupat notikušajos Skolotāju dienas sarīkojumos dzirdams: "Mēs tā strādājam jau sen!"

Aivars Karlsons, Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas vēstures, politikas un tiesību skolotājs uzsver, ka nemaz nevarētu strādāt ģimnāzijā, ja profesionālajā darbībā nebalstītos uz kompetencēm. Mācību darbs notiek tā, lai skolā uzzinātais veidotu saistību ar dzīvē redzamo. Tieši šis princips – jaunieši apgūst teoriju un reizē domā, analizē, apspriežas un izdara secinājumus – liecina par mūsdienīgu izglītību. Tāds ir A.Karlsona un viņa Cēsu ģimnāzijas kolēģu – latviešu valodas, svešvalodu, matemātikas un citu mācību priekšmetu pasniedzēju – vērtējums.

Vēsturisko procesu saistība ar mūsdienām – šo izpratni skolotājs A.Karlsons trenē jauniešos ik dienu. "Mūsdienās un viduslaikos var atrast līdzības," apgalvo pedagogs un tūlīt nosauc piemēru no jauniešiem rosinātās domu

apmaiņas vēstures stundā. "Viduslaikos sabiedrības dalījums bija kārtās. Cenšos ievadīt sarunas tā, lai jaunieši paraudzītos, vai šodien ir tādas sabiedrības grupas, kas viena no otras atšķiras, vai nav. Sabiedrības dalījums grupās taču izpaužas arī šodien, lai arī grupas nav tik norobežotas kā viduslaikos. Dodu uzdevumu analizēt šodien redzamās izpausmes dalījumā."

Zināšanas vēsturē skolēniem liek izdarīt secinājumus par mūsdienai sabiedrībā redzamām līdzībām ar senākiem laikiem. Vai nav tā, ka viena daļa cilvēku Latvijā var iet iepirkties tikai zemo cenu veikalos, kamēr citi ikdienā ir cita cenu līmeņa veikalu – tirdzniecības centru – apmeklētāji? Puišiem ir vairāk zināšanu par automašīnām, un skolotājs ļauj viņiem aizdomāties, savā starpā noskaidrot, ka cilvēki

Vēstures un politikas skolotājs Aivars Karlsons par savu uzdevumu uzskata mācīt jauniešiem kritisko domāšanu.

Foto – Marta Martinsone-Kaša

dalās grupās kaut vai pēc tā, ar kādas klases automašīnu var atļauties braukt.

"Loģiskā sapratne par lietu kārtību," – tā ir kompetence, kuru pedagogs ikdienā sniedz vecāko klašu skolēniem gan Cēsis,

gan Vecpiebalgā. "Man bija viegli pieņemt pārmaiņas, varu brīvāk un neatkarīgāk skatīties uz procesiem sabiedrībā, jo skolā strādāju desmit gadus, pirms tam esmu strādājis citās jomās, bijis arī dažādu līmeņu vadītājs. Ta-

gad, mācot politiku un tiesības, priekšmetu sasaistu ar praktiskām lietām – darba attiecības ir aprakstītas teorijā, es palīdzu saprast, kā tās veidojas praksē. Vai vienmēr tiek slēgti darba līgumi, kā samaksāt algu par darbu. Esmu ar pieredzi, dodu reālus piemērus, ko kopīgi analizējam."

Politikā un tiesībās skolotājs mēdzot piemēriem izmantot preses rakstus no laikrakstiem, kuri mēģina ietekmēt lasītājus. "Lasām un analizējam – kas tas par izdevumu, kur publicēts, kurā lappusē ielikts raksts, kāpēc parādījies tieši šajā laikā, ar ko pazīstams raksta autors," skolotājs stāsta, kā politikā un tiesībās jaunieši var apgūt arī medijpratību. "Jauniešiem mācu ieraudzīt piemērus, kā nekritiskus lasītājus var ietekmēt, cik svarīgas ir lasītāja prasmes vērtēt izlasīto. Tā ir kritiskā domāšana. Tikpat kritiski jauniešiem jānovērtē interneta vietnēs un sociālajos tīklos iegūtā informācija."

Mairita Kaņepe